Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

1. srpna 2025*

„Řízení o předběžné otázce – Platební služby na vnitřním trhu – Směrnice 2007/64/ES – Článek 56 odst. 1 písm. b) – Povinnost uživatele platebních služeb ‚neprodleně' oznámit poskytovateli platebních služeb nebo subjektu jím určenému ztrátu, odcizení nebo zneužití platebního prostředku nebo jeho neautorizované použití – Článek 58 – Oznámení o neautorizovaných platebních transakcích – Náprava takové transakce poskytovatelem platebních služeb podléhající povinnosti uživatele těchto služeb oznámit tuto transakci ‚neprodleně […] a nejpozději do třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu' – Články 60 a 61 – Odpovědnost poskytovatele platebních služeb a plátce za neautorizované platební transakce – Za sebou následující neautorizované platební transakce uskutečněné v návaznosti na ztrátu, odcizení, zneužití nebo neautorizované použití platebního prostředku – Oznámení, které bylo učiněno opožděně nikoli v důsledku úmyslného jednání nebo hrubé nedbalosti – Rozsah nároku na vrácení peněžních prostředků"

Ve věci C-665/23,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Cour de cassation (Kasační soud, Francie) ze dne 8. listopadu 2023, došlým Soudnímu dvoru dne 9. listopadu 2023, v řízení

IL

proti

Veracash SAS,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení: I. Jarukaitis (zpravodaj), předseda senátu, N. Jääskinen, A. Arabadžev, M. Condinanzi a R. Frendo, soudci,

generální advokátka: L. Medina,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

* Jednací jazyk: francouzština.

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za Veracash SAS: R. Froger, avocat,

– za francouzskou vládu: R. Bénard a T. Lechevallier, jako zmocněnci,

– za českou vládu: J. Očková, M. Smolek a J. Vláčil, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi: C. Auvret a G. Goddin, jako zmocněnkyně,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 9. ledna 2025,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 56, 58, 60 a 61 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje směrnice 97/5/ES (Úř. věst. 2007, L 319, s. 1, a oprava Úř. věst. 2009, L 187, s. 5).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi IL, fyzickou osobou, a společností Veracash SAS ve věci odmítnutí vrátit peněžní prostředky vybrané údajně bez autorizace IL, a to z důvodu údajně opožděného oznámení výběru těchto prostředků.

Právní rámec

Unijní právo

3 Body 31 až 35 odůvodnění směrnice 2007/64 uváděly:

„(31) V zájmu snížení rizik a důsledků neautorizovaných nebo nesprávně provedených platebních transakcí by uživatel platebních služeb měl poskytovatele platebních služeb co nejdříve informovat o veškerých sporech týkajících se údajně neautorizovaných nebo nesprávně provedených platebních transakcí za předpokladu, že poskytovatel platebních služeb splnil své informační povinnosti podle této směrnice. Pokud uživatel platebních služeb dodrží lhůtu pro oznámení, měl by mít možnost uplatnit svá práva během promlčecích lhůt podle vnitrostátních právních předpisů. Touto směrnicí by nemělo být dotčeno uplatňování dalších nároků ve vztazích mezi uživateli platebních služeb a poskytovateli platebních služeb.

(32) Aby byl uživatel platebních služeb motivován k nahlášení každé krádeže nebo ztráty platebního prostředku bez zbytečného odkladu svému poskytovateli a aby se tak snížilo riziko neautorizovaných platebních transakcí, měl by uživatel nést odpovědnost pouze za omezenou částku, s výjimkou případů, kdy se uživatel platebních služeb dopustil podvodného jednání nebo hrubé nedbalosti. Jakmile navíc uživatel poskytovateli

platebních služeb oznámí, že jeho platební prostředek mohl být zneužit, neměla by být na uživateli požadována úhrada žádných dalších ztrát vyplývajících z neoprávněného použití daného prostředku. […]

(33) Při posuzování možné nedbalosti na straně uživatele platebních služeb by se mělo přihlédnout ke všem okolnostem. Důkazy a stupeň údajné nedbalosti by se měly hodnotit podle vnitrostátních právních předpisů. Smluvní podmínky a podmínky týkající se poskytování a používání platebního prostředku, jejichž důsledkem by bylo zvýšení důkazního břemene spotřebitele nebo snížení důkazního břemene vydavatele, by se měly považovat od počátku za neplatné.

(34) Členské státy by však měly mít možnost stanovit méně přísná pravidla, než je uvedeno výše, aby zachovaly stávající úroveň ochrany spotřebitele a podpořily důvěru v bezpečné používání elektronických platebních prostředků. […] Členským státům by mělo být umožněno odpovědnost plátce snížit nebo od ní zcela upustit s výjimkou případů, kdy se plátce dopustil podvodného jednání.

(35) Je třeba přijmout ustanovení týkající se podílu na ztrátách v případě neautorizovaných platebních transakcí. Na uživatele platebních služeb, kteří nejsou spotřebiteli, se mohou vztahovat odlišná ustanovení, neboť takoví uživatelé jsou obvykle lépe schopni posoudit riziko podvodu a učinit protiopatření.“

4 Článek 4 této směrnice obsahoval následující definice:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[…]

5) ‚platební transakcí‘ úkon uložení, převodu nebo výběru peněžních prostředků, ať už z podnětu plátce, nebo příjemce, bez ohledu na jakékoli související povinnosti mezi plátcem a příjemcem;

[…]

7) ‚plátcem‘ fyzická nebo právnická osoba, která je majitelem platebního účtu a umožní platební příkaz z daného platebního účtu, nebo v případě neexistence platebního účtu fyzická nebo právnická osoba, která dá platební příkaz;

[…]

10) ‚uživatelem platebních služeb‘ fyzická nebo právnická osoba, která využívá platební službu jakožto plátce, příjemce nebo obojí;

[…]

16) ‚platebním příkazem‘ jakýkoli pokyn vydan[ý] plátcem nebo příjemcem poskytovateli platebních služeb, jímž žádá o provedení platební transakce;

[…]

23) ‚platebním prostředkem' jakékoli personalizované zařízení nebo soubor postupů dohodnutých mezi uživatelem platebních služeb a poskytovatelem platebních služeb a používaný uživatelem platebních služeb, aby dal podnět k platebnímu příkazu;

[…]"

5 Hlava IV uvedené směrnice, nadepsaná „Práva a povinnosti v souvislosti s poskytováním a užíváním platebních služeb", obsahovala pět kapitol. Kapitola 1 této hlavy IV, nadepsaná „Společná ustanovení", obsahovala článek 51, který upřesňoval oblast působnosti uvedené hlavy IV. Tento článek 51 v odstavci 1 stanovil:

„Není-li uživatel platebních služeb spotřebitelem, mohou se strany dohodnout, že čl. 52 odst. 1, čl. 54 odst. 3 a články 59, 61, 62, 63, 66 a 75 se zcela nebo zčásti nepoužijí. Strany se rovněž mohou dohodnout na odlišné lhůtě, než stanoví článek 58."

6 Kapitola 2 téže hlavy IV byla nadepsána „Autorizace platebních transakcí" a obsahovala články 54 až 63. Článek 56 této směrnice, nadepsaný „Povinnosti uživatele platebních služeb v souvislosti s platebními prostředky", v odstavci 1 stanovil:

„Uživatel platebních služeb, který je oprávněn používat platební nástroj [platební prostředek], má tyto povinnosti:

[…]

b) oznámit poskytovateli platebních služeb nebo subjektu jím určenému ztrátu, odcizení nebo zneužití platebního prostředku nebo jeho neautorizované použití, a to neprodleně po zjištění této skutečnosti."

7 Článek 57 směrnice 2007/64, nadepsaný „Povinnosti poskytovatele platebních služeb v souvislosti s platebními prostředky", stanovil:

„1. Poskytovatel platebních služeb vydávající platební prostředek má tyto povinnosti:

[…]

c) zajistit dostupnost vhodných prostředků umožňujících uživateli platebních služeb kdykoli učinit oznámení podle čl. 56 odst. 1 písm. b) […] a

d) zabránit veškerému použití platebního prostředku, jakmile bylo podáno oznámení podle čl. 56 odst. 1 písm. b).

2. Poskytovatel platebních služeb nese riziko spojené se zasláním platebního prostředku plátci nebo se zasláním jakýchkoli osobnostních bezpečnostních prvků tohoto prostředku."

8 Článek 58 této směrnice, nadepsaný „Oznámení o neautorizovaných nebo nesprávně provedených transakcích", stanovil:

„Uživatel platebních služeb získá od poskytovatele platebních služeb nápravu pouze v případě, že svému poskytovateli platebních služeb neprodleně po zjištění a nejpozději do třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu oznámí všechny neautorizované nebo nesprávně provedené platební transakce vedoucí ke vzniku nároku […]; to neplatí v případě, kdy poskytovatel platebních služeb, kde to

připadalo v úvahu, neposkytl nebo nezpřístupnil informace o dané platební transakci v souladu s hlavou III [týkající se transparentnosti podmínek platebních služeb a požadavků na informace o platebních službách].“

9 Článek 59 uvedené směrnice, nadepsaný „Důkaz o ověření a provedení platebních transakcí“, zněl:

„1. Členské státy vyžadují, aby v případě, že uživatel platebních služeb popírá, že provedenou platební transakci autorizoval, nebo tvrdí, že platební transakce nebyla provedena správně, musel jeho poskytovatel platebních služeb poskytnout důkaz, že platební transakce byla ověřena, přesně zaznamenána, zanesena do účetnictví a že nebyla ovlivněna selháním techniky nebo jinou chybou.

2. Pokud uživatel platební služby popírá autorizaci provedené platební transakce, použití platebního prostředku zaznamenané poskytovatelem platebních služeb nemusí být samo o sobě postačující pro prokázání, zda daná platební transakce byla plátcem autorizována nebo zda se plátce dopustil podvodu nebo zda z důvodu hrubé nedbalosti nebo úmyslně nesplnil jednu nebo více svých povinností podle článku 56.“

10 Článek 60 téže směrnice, nadepsaný „Odpovědnost poskytovatele platebních služeb za neautorizované platební transakce“, v odstavci 1 stanovil:

„Aniž je dotčen článek 58, členské státy zajistí, aby v případě neautorizované platební transakce poskytovatel platebních služeb plátce okamžitě vrátil plátci částku ve výši neautorizované platební transakce a tam, kde to připadá v úvahu, platební účet, z něhož byla částka odepsána, obnovil do stavu, v jakém by byl, kdyby k neautorizované platební transakci nedošlo.“

11 Článek 61 směrnice 2007/64, nadepsaný „Odpovědnost plátce za neautorizované platební transakce“, zněl takto:

„1. Odchylně od článku 60 nese plátce ztrátu do výše 150 [eur] plynoucí z veškerých neautorizovaných platebních transakcí, která vyplývá z použití ztraceného nebo odcizeného platebního prostředku nebo ze zneužití platebního prostředku v případě, že plátce nezajistil ochranu jeho osobních bezpečnostních prvků před zneužitím.

2. Plátce nese [veškeré] ztráty plynoucí z neautorizovaných platebních transakcí, pokud vznikly v důsledku jeho podvodného jednání nebo úmyslného nebo hrubě nedbalostního nesplnění jedné nebo více jeho povinností podle článku 56. V takových případech se maximální částka uvedená v odstavci 1 tohoto článku nepoužije.

3. V případech, kdy plátce nejednal podvodně nebo s úmyslem nesplnit své povinnosti podle článku 56, mohou členské státy snížit odpovědnost podle odstavců 1 a 2 tohoto článku s přihlédnutím zejména k povaze osobních bezpečnostních prvků platebního prostředku a k okolnostem, za nichž k jeho ztrátě, odcizení nebo zneužití došlo.

4. Plátce nenese žádné finanční následky vyplývající z použití ztraceného, odcizeného nebo zneužitého platebního prostředku po oznámení podle čl. 56 odst. 1 písm. b), s výjimkou případů, kdy jednal podvodně.

5. Pokud poskytovatel platebních služeb neposkytne vhodné prostředky, aby bylo možno kdykoli oznámit ztrátu, odcizení nebo zneužití platebního prostředku, jak požaduje čl. 57 odst. 1 písm. c), nenese plátce odpovědnost za finanční následky vyplývající z použití tohoto platebního prostředku, s výjimkou případů, kdy jednal podvodně.“

12 Článek 62 této směrnice obsahoval pravidla týkající se „[v]rácení peněžních prostředků z platební transakce z podnětu nebo prostřednictvím příjemce“ a článek 63 této směrnice se týkal „[ž]ádostí o vrácení [takovýchto] peněžních prostředků […]“.

13 Směrnice 2007/64 byla s účinností k 13. lednu 2018 zrušena a nahrazena směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a zrušuje směrnice 2007/64/ES (Úř. věst. 2015, L 337, s. 35) v souladu s článkem 114 směrnice 2015/2366.

Francouzské právo

14 Code monétaire et financier (měnový a finanční zákoník) ve znění vyplývajícím z ordonnance nº 2009-866, du 15 juillet 2009, relative aux conditions régissant la fourniture de services de paiement et portant création des établissements de paiement (legislativní nařízení č. 2009-866 ze dne 15. července 2009 o podmínkách poskytování platebních služeb a o zřízení platebních institucí (JORF ze dne 16. července 2009, text č. 13, a oprava JORF ze dne 25. července 2009, text č. 18) (dále jen „měnový a finanční zákoník“), v článku L. 133-17 stanoví:

„I – Pokud se uživatel platebních služeb dozví o ztrátě, odcizení, zneužití nebo jakémkoli neautorizovaném použití svého platebního prostředku nebo údajů, které jsou s ním spojeny, neprodleně to oznámí poskytovateli nebo subjektu jím určenému za účelem zablokování platebního prostředku.

[…]“

15 Článek L. 133-18 tohoto zákoníku v prvním pododstavci stanoví:

„V případě neautorizované platební transakce oznámené uživatelem za podmínek stanovených v článku L. 133-24 poskytovatel platebních služeb plátce okamžitě vrátí plátci částku neautorizované transakce a případně uvede účet, z něhož byla částka odepsána, zpět do stavu, v jakém by byl, kdyby k neautorizované platební transakci nedošlo.“

16 Článek L. 133-19 uvedeného zákoníku stanoví:

„I. – V případě neautorizované platební transakce, která vyplývá ze ztráty nebo odcizení platebního prostředku, nese plátce do oznámení stanoveného v článku L. 133-17 ztráty související s použitím tohoto platebního prostředku do výše 150 [eur].

Odpovědnost plátce však nevzniká v případě neautorizované platební transakce provedené bez použití osobních bezpečnostních prvků.

II. – Odpovědnost plátce nevzniká, pokud k neautorizované platební transakci došlo tak, že byl zneužit platební prostředek nebo údaje, které s ním jsou spojeny, aniž o tom plátce věděl.

Odpovědnost nevzniká ani v případě padělání platebního prostředku, pokud měl plátce v okamžiku neautorizované platební transakce platební prostředek u sebe.

III. – S výjimkou podvodného jednání z jeho strany nenese plátce žádné finanční následky, pokud poskytovatel platebních služeb neposkytne vhodné prostředky umožňující podání informace za účelem zablokování platebního prostředku podle článku L. 133-17.

IV. – Plátce nese veškeré ztráty vzniklé v důsledku neautorizovaných platebních transakcí, pokud tyto ztráty plynou z podvodného jednání z jeho strany nebo pokud úmyslně nebo z hrubé nedbalosti nesplnil povinnosti uvedené v článcích […] a L. 133-17.“

17 Článek L. 133-24 téhož zákoníku stanoví:

„Uživatel platebních služeb neprodleně oznámí svému poskytovateli platebních služeb neautorizovanou nebo nesprávně provedenou platební transakci, a to v prekluzivní lhůtě třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu, ledaže mu poskytovatel platebních služeb neposkytl nebo nezpřístupnil informace o této platební transakci […]

S výjimkou případů, kdy je uživatelem fyzická osoba, která nejedná v rámci výkonu povolání nebo podnikatelské činnosti, se mohou strany rozhodnout, že se od ustanovení tohoto článku odchýlí.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

18 IL je majitelem účtu pro vklady ve zlatě u společnosti Veracash. Dne 24. března 2017 zaslala tato společnost na adresu IL novou kartu pro výběry peněžních prostředků a platby. Od 30. března 2017 do 17. května 2017 byly z tohoto účtu prováděny každodenní výběry (dále jen „výběry dotčené ve věci v původním řízení“).

19 IL tvrdil, že tuto platební kartu neobdržel a tyto výběry neautorizoval, a obrátil se na tribunal de grande instance d’Évry (soud prvního stupně v Évry, Francie), který se k 1. lednu 2020 stal tribunal judiciaire d’Évry (soud prvního stupně v Évry), s cílem dosáhnout toho, aby byla společnosti Veracash uložena povinnost vrátit částky odpovídající uvedeným výběrům a zaplatit náhradu škody.

20 Vzhledem k tomu, že jeho žaloba byla v prvním stupni částečně zamítnuta, podal IL odvolání ke cour d’appel de Paris (odvolací soud v Paříži, Francie), který je rozsudkem ze dne 3. ledna 2022 zamítl. Tento soud měl podobně jako soud prvního stupně za to, že se IL nemůže dovolávat ustanovení článku L. 133-18 měnového a finančního zákoníku, jelikož o výběrech dotčených ve věci v původním řízení informoval společnost Veracash nikoli „neprodleně“ a „okamžitě“, ale dne 23. května 2017, tedy téměř dva měsíce po prvním sporném výběru.

21 IL nato podal kasační opravný prostředek ke Cour de cassation (Kasační soud, Francie), který je předkládajícím soudem. Na podporu svého kasačního opravného prostředku uplatňuje IL dva důvody, z nichž jeden ve své první části vychází z porušení článku L. 133-24 měnového a finančního zákoníku. IL v rámci této části tvrdí, že cour d’appel de Paris (odvolací soud v Paříži) tento článek nevzal na zřetel, když v podstatě konstatoval, že jeho oznámení o výběrech dotčených ve věci v původním řízení učiněné společnosti Veracash bylo opožděné, neboť k němu došlo téměř dva měsíce po uskutečnění prvního sporného výběru, přitom podle jeho názoru může uživatel bankovní karty na základě uvedeného článku L. 133-24 učinit toto oznámení ve lhůtě třinácti měsíců ode dne napadeného odepsání částky.

22 Společnost Veracash naproti tomu tvrdí, že tento článek L. 133-24 zavádí dvojí lhůtu a že lhůta třinácti měsíců je lhůtou nejzazší. Navíc systematika tohoto ustanovení podle jejího názoru vyžaduje, aby uživatel, jakmile se dozví o nějaké anomálii, tuto skutečnost neprodleně oznámil svému poskytovateli platebních služeb.

23 Předkládající soud uvádí, že řešení sporu, o němž rozhoduje, závisí na tom, zda poskytovatel platebních služeb může odmítnout vrátit částku neautorizované transakce, pokud plátce, přestože tuto transakci oznámil před uplynutím lhůty třinácti měsíců, tak učinil se zpožděním, aniž toto zpoždění bylo úmyslné nebo vyplývalo z hrubé nedbalosti na jeho straně.

24 Předkládající soud uvádí, že příslušná ustanovení měnového a finančního zákoníku musí být vykládána v souladu se směrnicí 2007/64, která je s ohledem na dobu rozhodnou z hlediska skutkového základu sporu, jenž mu byl předložen, na tento spor použitelná *ratione temporis*, a je toho názoru, že doslovný výklad článku 58 této směrnice, který je dle jeho mínění podpořen bodem 31 jejího odůvodnění, může zajisté vést k závěru, že poskytovatel platebních služeb je oprávněn odmítnout vrácení částky z neautorizované platební transakce již z toho důvodu, že mu uživatel platebních služeb tuto transakci oznámil opožděně, byť v této třináctiměsíční lhůtě. Uvedený soud má však za to, že se takový výklad jeví jako obtížně slučitelný s čl. 61 odst. 2 uvedené směrnice. Kdyby totiž poskytovatel platebních služeb plátce nebyl povinen vrátit plátci částku neautorizované platební transakce, kterou mu plátce oznámil opožděně, bylo by v každém případě irelevantní, zda je toto opoždění úmyslné nebo je způsobeno hrubou nedbalostí, přestože toto ustanovení ve spojení s článkem 56 téže směrnice stanoví, že tato povinnost vrácení peněžních prostředků je vyloučena pouze za těchto okolností.

25 Předkládající soud kromě toho poznamenává, že i když Soudní dvůr v rozsudku ze dne 2. září 2021, CRCAM (C-337/20, EU:C:2021:671), vyložil článek 58 směrnice 2007/64, nevyjádřil se k důsledkům nedodržení povinnosti plátce neprodleně oznámit svému poskytovateli platebních služeb zjištěnou neautorizovanou platební transakci.

26 Předkládající soud uvádí, že v tomto ohledu zajisté existuje zájem motivovat plátce, aby jednal s náležitou péčí tím, že bude informovat svého poskytovatele platebních služeb. Článek 61 odst. 2 směrnice 2007/64 nicméně nasvědčuje tomu, že normotvůrce Evropské unie neměl v úmyslu sankcionovat bez ohledu na okolnosti jakékoli opoždění tím, že plátce zcela přijde o nárok na vrácení peněžních prostředků. Předkládající soud se proto přiklání k výkladu této směrnice v tom smyslu, že s výjimkou případu podvodného jednání plátce a případu oznámení, k němuž dojde po uplynutí třináctiměsíční lhůty, může plátce pozbýt nároku na vrácení peněžních prostředků pouze ve vztahu ke ztrátám vzniklým v důsledku neautorizovaných transakcí, kterým by neprodlené oznámení umožnilo zabránit, a to za podmínky, že k opožděnému oznámení došlo v důsledku úmyslného jednání nebo hrubé nedbalosti.

27 Za těchto podmínek se Cour de cassation (Kasační soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být články 56, 58, 60 a 61 směrnice [2007/64] vykládány v tom smyslu, že plátce pozbývá nároku na vrácení částky neautorizované transakce, pokud takovou transakci oznámil svému poskytovateli platebních služeb opožděně, byť tak učinil do třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu?

2) Je v případě kladné odpovědi na první otázku pozbytí plátcova nároku na vrácení peněžních prostředků podmíněno tím, že k opožděnému oznámení došlo úmyslně nebo že je následkem hrubé nedbalosti na straně plátce?

3) Pozbývá plátce v případě kladné odpovědi na první otázku nároku na vrácení peněžních prostředků vztahujících se ke všem neautorizovaným transakcím, nebo jen k těm, kterým bylo možné zabránit, kdyby k oznámení nedošlo opožděně?“

K předběžným otázkám

Úvodní poznámky

28 Je třeba předeslat, že výběry dotčené ve věci v původním řízení byly uskutečněny z karty, kterou žalobce v původním řízení podle svého tvrzení neobdržel.

29 V této souvislosti je třeba zaprvé připomenout, že podle definice uvedené v čl. 4 bodě 5 směrnice 2007/64 je výběr peněžních prostředků „platební transakcí“ ve smyslu tohoto ustanovení. Navíc podle bodu 23 tohoto článku 4 se „platebním prostředkem“ rozumí jakékoli personalizované zařízení nebo soubor postupů dohodnutých mezi uživatelem platebních služeb a poskytovatelem platebních služeb a používaný uživatelem platebních služeb, aby dal podnět k „platebnímu příkazu“, přičemž pojem „platební příkaz“ se podle bodu 16 uvedeného článku 4 vztahuje na jakýkoli pokyn vydaný plátcem nebo příjemcem poskytovateli platebních služeb, jímž žádá o provedení „platební transakce“.

30 Spor v původním řízení se tedy týká řady údajně neautorizovaných platebních transakcí, které vyplývají z použití platebního prostředku. Nicméně vzhledem k tomu, že se k tomu v předkládacím rozhodnutí nic neuvádí, nelze určit, zda tento platební prostředek musí být považován za ztracený, odcizený, zneužitý nebo použitý neautorizovaným způsobem, takže za účelem poskytnutí užitečné odpovědi předkládajícímu soudu bude třeba vzít v úvahu všechny tyto možnosti.

31 Zadruhé je třeba uvést, že podle čl. 57 odst. 2 směrnice 2007/64 nese poskytovatel platebních služeb riziko spojené se zasláním platebního prostředku nebo jakýchkoli osobnostních bezpečnostních prvků tohoto prostředku plátci. S ohledem na skutkový základ sporu v původním řízení bude tedy na předkládajícím soudu, aby nejprve ověřil, že v okamžiku, kdy poskytovatel dotčených platebních služeb zaslal platební prostředek, který sloužil k výběrům dotčeným ve věci v původním řízení, nevzniklo žádné takové riziko, jehož důsledky by měl nést tento poskytovatel.

K první otázce

32 Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že předkládající soud svou první otázkou žádá o upřesnění rozsahu povinnosti uživatele platebních služeb oznámit neautorizované platební transakce. Tato oznamovací povinnost je přitom specificky upravena v článku 58 směrnice 2007/64.

33 Je tudíž třeba mít za to, že podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 58 směrnice 2007/64 vykládán v tom smyslu, že uživatel platebních služeb pozbývá nároku na získání nápravy, pokud svému poskytovateli platebních služeb neoznámil neautorizovanou platební transakci neprodleně po jejím zjištění, přestože mu ji oznámil do třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu.

34 Podle ustálené judikatury je pro výklad ustanovení unijního práva třeba vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí (viz rozsudky ze dne 17. listopadu 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, bod 12, a ze dne 6. března 2025, Cymdek, C-20/24, EU:C:2025:139, bod 38).

35 Pokud jde zaprvé o znění ustanovení, o jehož výklad je žádáno, je třeba připomenout, že článek 58 směrnice 2007/64 stanoví, že uživatel platebních služeb získá od poskytovatele platebních služeb nápravu pouze v případě, že svému poskytovateli platebních služeb neprodleně po zjištění a nejpozději do třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu oznámí všechny neautorizované nebo nesprávně provedené platební transakce vedoucí ke vzniku nároku; to neplatí v případě, že poskytovatel platebních služeb, kde to připadalo v úvahu, neposkytl nebo nezpřístupnil informace o dané platební transakci v souladu s hlavou III této směrnice. Tato hlava III se týká transparentnosti podmínek platebních služeb a požadavků na informace o platebních službách.

36 Při výkladu článku 58 uvedené směrnice je proto třeba vycházet z premisy, že poskytovatel platebních služeb splnil informační povinnosti, které pro něj vyplývají z hlavy III této směrnice.

37 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že znění tohoto ustanovení stanoví povinnost uživatele platebních služeb „neprodleně“ oznámit svému poskytovateli platebních služeb, že zjistil neautorizovanou platební transakci, „a to nejpozději“ do třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu. Jeví se tedy, že podle uvedeného znění je nárok uživatele platebních služeb na získání nápravy neautorizované platební transakce podmíněn předchozím splněním dvou časových podmínek.

38 Je pravda, že ne všechna jazyková znění článku 58 směrnice 2007/64 používají spojku „a“. Ze všech těchto jazykových znění nicméně vyplývá, že povinnost uživatele platebních služeb „neprodleně“ oznámit svému poskytovateli platebních služeb zjištěnou neautorizovanou platební transakci vzniká od okamžiku, kdy se uživatel o této transakci dozví. Naproti tomu lhůta třinácti měsíců začíná běžet ode dne odepsání částky z účtu. To nasvědčuje tomu, že se jedná o dvě různé časové podmínky.

39 Kromě toho má povinnost „neprodleného“ oznámení subjektivní povahu, jak v podstatě rovněž uvedla generální advokátka v bodech 44, 47 a 48 svého stanoviska, jelikož s sebou nese to, že uživatel platebních služeb jedná s ohledem na okolnosti, ve kterých se nachází, co nejdříve od okamžiku, kdy se o neautorizované platební transakci dozví. Tato povinnost se proto liší od oznamovací povinnosti „ve lhůtě třinácti měsíců“, která má objektivní povahu, jelikož začíná běžet ode dne, kdy byla částka transakce vedoucí ke vzniku nároku odepsána z účtu.

40 Ze znění článku 58 směrnice 2007/64 tedy vyplývá, že k tomu, aby uživatel platebních služeb získal nápravu, je v zásadě povinen svému poskytovateli platebních služeb neprodleně oznámit, že neautorizovanou platební transakci zjistil, a zároveň učinit toto oznámení nejpozději do třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu.

41 Tento doslovný výklad je zadruhé podpořen kontextem, do něhož je tento článek 58 zasazen. V tomto ohledu bod 31 odůvodnění směrnice 2007/64 odkazuje na to, že by uživatel platebních služeb měl poskytovatele platebních služeb „co nejdříve“ informovat o veškerých sporech týkajících se údajně neautorizovaných transakcí. Zmínka o této oznamovací povinnosti „co nejdříve“ tím, že se liší od oznamovací povinnosti v pevně stanovené lhůtě, která mimochodem není v bodech odůvodnění směrnice 2007/64 uvedena, potvrzuje, že povinnost „neprodleného“ oznámení stanovená v uvedeném článku 58 má autonomní povahu. Liší se tudíž od oznamovací povinnosti ve lhůtě třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu.

42 Dále platí, že čl. 56 odst. 1 písm. b) směrnice 2007/64 stanoví, že uživatel platebních služeb, který je oprávněn použít platební prostředek, má povinnost oznámit poskytovateli platebních služeb nebo subjektu jím určenému ztrátu, odcizení nebo zneužití platebního prostředku nebo jeho neautorizované použití, a to neprodleně po zjištění této skutečnosti.

43 Je pravda, že se lhůta, ve které musí být tato oznamovací povinnost splněna, liší od povinnosti „neprodleně“ oznámit neautorizovanou platební transakci, která je stanovena v článku 58 této směrnice. Tato lhůta totiž běží od okamžiku, kdy se uživatel dozví nejen o jakémkoli neautorizovaném použití platebního prostředku, ale případně o ztrátě, odcizení nebo zneužití tohoto prostředku. Uživatel se o těchto událostech může dovědět ještě před tím, než je uvedený prostředek použit k provedení neautorizované platební transakce. Obě tyto povinnosti se navíc liší i tím, že o ztrátě, odcizení, zneužití nebo neautorizovaném použití dotčeného prostředku nemusí být informován poskytovatel platebních služeb, nýbrž jím určený subjekt.

44 To však nemění nic na tom, že – jak dokládají okolnosti věci v původním řízení – je možné, že oznamovací povinnost stanovená v čl. 56 odst. 1 písm. b) uvedené směrnice a oznamovací povinnost stanovená v článku 58 této směrnice vzniknou souběžně. Za takové situace by přitom bylo nekonzistentní mít za to, že pouhé dodržení lhůty třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu postačuje k tomu, aby byla dotčená platební transakce považována za oznámenou v souladu s požadavky článku 58 směrnice 2007/64, zatímco čl. 56 odst. 1 písm. b) v zásadě vyžaduje rychlejší oznámení.

45 Uvedený doslovný výklad je zatřetí podpořen cíli sledovanými směrnicí 2007/64.

46 V tomto ohledu je podle bodu 31 odůvodnění této směrnice, který objasňuje působnost jejího článku 58, cílem povinnosti uživatele platebních služeb „co nejdříve“ informovat poskytovatele platebních služeb o veškerých sporech týkajících se údajně neautorizovaných platebních transakcí snížit rizika a důsledky neautorizovaných platebních transakcí.

47 Z tohoto bodu 31 odůvodnění tedy vyplývá, že povinnost „neprodleného“ oznámení stanovená v tomto článku 58 sleduje preventivní účel. Přitom kdyby jen dodržení lhůty třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu v každém případě stačilo k závěru, že uživatel platebních služeb splnil oznamovací povinnost, která pro něj vyplývá z uvedeného článku 58, byl by tento preventivní účel ohrožen.

48 Dále z judikatury Soudního dvora vyplývá, že lhůta třinácti měsíců je maximální lhůtou, po jejímž uplynutí již uživatel platebních služeb nemůže uplatnit odpovědnost poskytovatele platebních služeb za dotyčnou transakci, a to ani na základě jiného režimu odpovědnosti, než je režim stanovený v článku 58 a čl. 60 odst. 1 směrnice 2007/64. Účelem této lhůty je tedy zaručit právní jistotu jak uživatelů platebních služeb, tak poskytovatelů takových služeb (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. září 2021, CRCAM, C-337/20, EU:C:2021:671, body 48 až 52).

49 Skutečnost, že se tento cíl liší od cíle sledovaného povinností „neprodleného“ oznámení, přitom potvrzuje, že článek 58 směrnice 2007/64 obsahuje dvě časové podmínky, které jsou v zásadě odlišné. Navíc kdyby se mělo za to, že uživatel platebních služeb je oprávněn dosáhnout nápravy neautorizované platební transakce, o níž věděl, přitom ale informoval svého poskytovatele platebních služeb opožděně, narušilo by to právní jistotu i vyvážení zájmů uživatele platebních služeb a jeho poskytovatele platebních služeb, které provedl unijní normotvůrce při přijímání směrnice 2007/64.

50 Článek 60 odst. 1 této směrnice totiž stanoví, že aniž je dotčen tento článek 58, členské státy zajistí, aby v případě neautorizované platební transakce poskytovatel platebních služeb plátce okamžitě vrátil plátci částku ve výši neautorizované platební transakce a tam, kde to připadá v úvahu, platební účet, z něhož byla částka odepsána, obnovil do stavu, v jakém by byl, kdyby k neautorizované platební transakci nedošlo. Kdyby bylo přípustné, aby uživatel platebních služeb na základě uvedeného článku 58 otálel se svým nárokem až třináct měsíců ode dne odepsání částky z účtu, a to i přesto, že dotčenou transakci zjistil již nějakou dobu předtím, bylo by období právní nejistoty bez objektivního odůvodnění prodlouženo na úkor dotyčného poskytovatele platebních služeb, čímž by byla ohrožena tato právní jistota a narušeno vyvážení uvedených zájmů.

51 Z výše uvedeného vyplývá, že se oznamovací povinnost stanovená v článku 58 této směrnice považuje za splněnou pouze za dvou podmínek, a sice že uživatel platebních služeb oznámí svému poskytovateli platebních služeb neautorizovanou platební transakci neprodleně po jejím zjištění a že k tomuto oznámení dojde nejpozději třináct měsíců ode dne odepsání částky z účtu.

52 Je však ještě třeba připomenout, že v systematice režimu odpovědnosti stanoveného v kapitole 2 hlavy IV směrnice 2007/64 je povinnost uživatele platebních služeb oznámit jakoukoli neautorizovanou transakci podmínkou k tomu, aby se uvedený režim mohl uplatnit ve prospěch tohoto uživatele (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. září 2021, CRCAM, C-337/20, EU:C:2021:671, body 38 a 39).

53 Jak uvádí bod 31 odůvodnění této směrnice, který odkazuje zejména na oznámení „údajně“ neautorizovaných platebních transakcí, je tato oznamovací povinnost předchozí podmínkou, jejímž cílem je, aby byl poskytovatel platebních služeb informován o tom, že uživatel platebních služeb zjistil transakci, kterou považuje za neautorizovanou, přičemž skutečné získání požadované nápravy je upraveno jinými ustanoveními uvedené směrnice.

54 Konkrétně skutečné získání této nápravy podléhá podmínce, že tato chybějící autorizace je prokázána, přičemž článek 59 směrnice 2007/64 k tomu obsahuje určitá upřesnění týkající se důkazu o ověření a provedení platebních transakcí. Kromě toho podléhá pravidlům pro rozdělení odpovědnosti poskytovatele platebních služeb a plátce v případě neautorizovaných platebních transakcí, uvedeným zejména v článcích 60 a 61 této směrnice, jejichž cílem je, jak uvádí bod 35 odůvodnění uvedené směrnice, přijmout ustanovení týkající se podílu na ztrátách v případě neautorizovaných platebních transakcí. V tomto ohledu je ještě třeba upřesnit, že jak vyplývá z čl. 4 bodů 7 a 10 této směrnice, je pojem „plátce“ zahrnut do pojmu „uživatel platebních služeb“ a vztahuje se zejména na fyzickou osobu, která umožní nebo dá platební příkaz. A dále článek 62 téže směrnice upravuje vrácení peněžních prostředků z platební transakce z podnětu nebo prostřednictvím příjemce a její článek 63 upravuje žádosti o takové vrácení.

55 Kromě toho podle čl. 51 odst. 1 směrnice 2007/64 platí, že není-li uživatel platebních služeb spotřebitelem, mohou se strany dohodnout, že se mimo jiné články 59, 61, 62 a 63 této směrnice zcela nebo zčásti nepoužijí, a mohou se dohodnout na odlišné lhůtě, než stanoví článek 58 této směrnice.

56 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že článek 58 směrnice 2007/64 musí být vykládán v tom smyslu, že uživatel platebních služeb v zásadě pozbývá nároku na získání nápravy, pokud svému poskytovateli platebních služeb neoznámil neautorizovanou platební transakci neprodleně po jejím zjištění, přestože mu ji oznámil do třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu.

K druhé otázce

57 Úvodem je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury platí, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU je na Soudním dvoru, aby poskytl vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Soudnímu dvoru proto přísluší případně přeformulovat otázky, které jsou mu položeny. Úkolem Soudního dvora je totiž vyložit všechna ustanovení unijního práva, která vnitrostátní soudy potřebují pro rozhodnutí o sporech, které projednávají, i když tato ustanovení nejsou výslovně zmíněna v otázkách položených těmito soudy Soudnímu dvoru (viz rozsudky ze dne 18. března 1993, Viessmann, C-280/91, EU:C:1993:103, bod 17; ze dne 28. listopadu 2000, Roquette Frères, C-88/99, EU:C:2000:652, bod 18, a ze dne 8. května 2025, HUK-COBURG Haftpflicht-Unterstützungs-Kasse, C-697/23, EU:C:2025:338, bod 22).

58 V projednávané věci ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že předkládající soud svou druhou otázkou žádá o upřesnění případných okolností umožňujících mít za to, že plátce může v případě opožděného oznámení neautorizované platební transakce skutečně pozbýt nároku na vrácení peněžních prostředků z této transakce, jestliže se tato transakce uskutečnila v návaznosti na ztrátu, odcizení, zneužití nebo neautorizované použití platebního prostředku.

59 V tomto ohledu jsou přitom relevantní nejen ustanovení článku 58 směrnice 2007/64 týkající se mimo jiné oznamování neautorizovaných platebních transakcí, ale i ustanovení čl. 60 odst. 1 a čl. 61 odst. 2 této směrnice, která se týkají odpovědnosti poskytovatele platebních služeb a plátce v případě neautorizované platební transakce, jakož i ustanovení článku 56 uvedené směrnice, na který tento čl. 61 odst. 2 odkazuje, a konkrétně ustanovení odst. 1 písm. b) tohoto článku 56, která se týkají právě skutkových okolností uvedených na konci předchozího bodu tohoto rozsudku.

60 Za těchto podmínek a s ohledem na odpověď na první otázku je třeba mít za to, že podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 58, čl. 60 odst. 1 a čl. 61 odst. 2 směrnice 2007/64 ve spojení s čl. 56 odst. 1 písm. b) této směrnice vykládány v tom smyslu, že jedná-li se o neautorizovanou platební transakci, která vyplývá z použití ztraceného nebo odcizeného platebního prostředku nebo ze zneužití nebo neautorizovaného použití takového platebního prostředku, a plátce oznámil tuto transakci svému poskytovateli platebních služeb do třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu, pozbývá tento plátce nároku na získání účinné nápravy pouze v případě, že tuto transakci oznámil svému poskytovateli platebních služeb opožděně v důsledku svého úmyslného jednání nebo hrubé nedbalosti.

61 Pokud jde v tomto ohledu zaprvé o znění těchto ustanovení, je třeba připomenout, že z odkazu učiněného v čl. 60 odst. 1 směrnice 2007/64 na její článek 58, jakož i z bodu 31 odůvodnění této směrnice vyplývá, že uplatnění režimu odpovědnosti za neautorizované platební transakce upraveného v kapitole 2 hlavy IV uvedené směrnice je podmíněno tím, že uživatel platebních služeb oznámí poskytovateli platebních služeb všechny neautorizované transakce v souladu s tímto článkem 58 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. září 2021, CRCAM, C-337/20, EU:C:2021:671, body 34, 35, 38 a 39), který, jak vyplývá z odpovědi na první otázku, obsahuje dvojí časovou podmínku.

62 V rámci tohoto režimu odpovědnosti za neautorizované platební transakce zavádí článek 59 směrnice 2007/64 mechanismus důkazního břemene, který je příznivý pro uživatele platebních služeb. Důkazní břemeno v podstatě nese poskytovatel platebních služeb, který musí prokázat, že transakce byla ověřena, řádně zaznamenána a zaúčtována. V praxi vede režim dokazování stanovený tímto článkem 59 k tomu, že pokud bylo oznámení stanovené v článku 58 uvedené směrnice učiněno ve lhůtě, která je v něm zakotvena, je poskytovatel platebních služeb v souladu s čl. 60 odst. 1 uvedené směrnice povinen částku okamžitě vrátit (rozsudek ze dne 2. září 2021, CRCAM, C-337/20, EU:C:2021:671, bod 40).

63 Tato povinnost okamžitého vrácení částky dotyčné transakce však podléhá určitým omezením stanoveným v článku 61 směrnice 2007/64. Konkrétně odstavec 2 tohoto článku 61 ve své první větě stanoví, že plátce nese veškeré ztráty plynoucí z neautorizovaných platebních transakcí, pokud vznikly v důsledku jeho podvodného jednání nebo úmyslného nebo hrubě nedbalostního nesplnění jedné nebo více jeho povinností podle článku 56 této směrnice.

64 Jak již bylo uvedeno v bodě 42 tohoto rozsudku, mezi povinnosti plátce podle tohoto článku 56 je v odst. 1 písm. b) tohoto článku uvedena povinnost tohoto plátce oznámit poskytovateli platebních služeb nebo subjektu jím určenému ztrátu, odcizení nebo zneužití platebního prostředku nebo jeho neautorizované použití, a to neprodleně po zjištění této skutečnosti.

65 Ze znění čl. 61 odst. 2 první věty směrnice 2007/64 ve spojení s čl. 56 odst. 1 písm. b) a čl. 60 odst. 1 této směrnice tudíž vyplývá, že plátce nese veškeré ztráty vzniklé v důsledku neautorizovaných platebních transakcí uskutečněných v návaznosti na použití jeho platebního prostředku pouze tehdy, pokud jedná podvodně nebo pokud v důsledku úmyslného jednání nebo hrubé nedbalosti oznámí svému poskytovateli platebních služeb nebo subjektu jím určenému ztrátu, odcizení nebo zneužití platebního prostředku nebo jeho neautorizované použití opožděně. Pouze v takových případech je tedy poskytovatel platebních služeb zproštěn povinnosti vrátit plátci peněžní prostředky z neautorizovaných platebních transakcí.

66 Tento výklad je zadruhé podpořen kontextem, do něhož jsou zasazena ustanovení čl. 56 odst. 1 písm. b), článku 58, čl. 60 odst. 1 a čl. 61 odst. 2 směrnice 2007/64.

67 Jak již totiž bylo konstatováno v bodě 44 tohoto rozsudku, může se stát, že oznamovací povinnost stanovená v čl. 56 odst. 1 písm. b) směrnice 2007/64 a oznamovací povinnost stanovená v článku 58 této směrnice vzniknou souběžně. Jak rovněž uvedla generální advokátka v bodě 62 svého stanoviska, za účelem zajištění soudržného výkladu této směrnice musí být dodržení oznamovací povinnosti stanovené v tomto článku 58 za okolností uvedených v tomto čl. 56 odst. 1 písm. b) a s výjimkou případu, kdy plátce jedná podvodně, posuzováno podle kritérií uvedených v čl. 61 odst. 2 uvedené směrnice.

68 Dále platí, že podle čl. 57 odst. 1 písm. d) směrnice 2007/64 má poskytovatel platebních služeb vydávající platební prostředek povinnost zabránit veškerému použití platebního prostředku, jakmile bylo podáno oznámení podle čl. 56 odst. 1 písm. b) této směrnice. Kromě toho čl. 61 odst. 4 této směrnice stanoví, že plátce nenese žádné finanční následky vyplývající z použití ztraceného, odcizeného nebo zneužitého platebního prostředku po oznámení podle čl. 56 odst. 1 písm. b), s výjimkou případů, kdy jednal podvodně. Za žádných okolností tudíž není v zájmu plátce odkládat oznámení, které je povinen učinit na základě posledně uvedeného ustanovení, ani případně oznámení, které musí učinit na základě článku 58 uvedené směrnice, pokud obě tyto povinnosti vzniknou souběžně.

69 Zatřetí je třeba uvést, že z teleologického hlediska je výklad uvedený v bodě 65 tohoto rozsudku způsobilý zachovat užitečný účinek čl. 61 odst. 2 první věty směrnice 2007/64. Za tímto účelem je třeba zabránit tomu, aby poskytovatel platebních služeb mohl vůči plátci namítat prosté prodlení s oznámením o zjištění neautorizované platební transakce, aby se vyhnul povinnosti vrácení peněžních prostředků podle čl. 60 odst. 1 uvedené směrnice, pokud se tato transakce uskutečnila v návaznosti na ztrátu, odcizení, zneužití nebo neautorizované použití platebního prostředku a plátce se o této ztrátě, odcizení, zneužití nebo neautorizovaném použití dozvěděl až v okamžiku, kdy se dověděl o této transakci. Kdyby totiž poskytovatel platebních služeb takovou možnost měl, byla by tato první věta zbavena užitečného účinku, neboť by plátce pozbyl nároku na vrácení peněžních prostředků, přestože ztráty, které mu vznikly, nebyly důsledkem toho, že úmyslně nebo z důvodu hrubé nedbalosti neinformoval svého poskytovatele platebních služeb nebo jím určený subjekt podle čl. 56 odst. 1 písm. b) směrnice 2007/64.

70 Tento výklad je dále podpořen cílem sledovaným směrnicí 2007/64, jak je vyjádřen v bodě 32 odůvodnění této směrnice, v němž se uvádí, že aby byl uživatel platebních služeb motivován k nahlášení každé krádeže nebo ztráty platebního prostředku bez zbytečného odkladu svému poskytovateli a aby se tak snížilo riziko neautorizovaných platebních transakcí, měl by uživatel nést odpovědnost pouze za omezenou částku, s výjimkou případů, kdy se uživatel platebních služeb dopustil podvodného jednání nebo hrubé nedbalosti. Tento bod odůvodnění totiž vyjadřuje záměr unijního normotvůrce podpořit větší ochranu uživatele platebních služeb v případě odcizení nebo ztráty platebního prostředku. Uvedený výklad tedy nenarušuje rovnováhu mezi zájmy plátce a zájmy jeho poskytovatele platebních služeb, jak byly vyváženy unijním normotvůrcem.

71 Z článku 58, čl. 60 odst. 1 a čl. 61 odst. 2 směrnice 2007/64 ve spojení s čl. 56 odst. 1 písm. b) této směrnice tedy vyplývá, že jedná-li se o neautorizovanou platební transakci, která vyplývá z použití ztraceného nebo odcizeného platebního prostředku nebo ze zneužití nebo neautorizovaného použití platebního prostředku, a plátce oznámil tuto transakci svému poskytovateli platebních služeb do třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu, tento plátce v zásadě – nejednal-li podvodně – pozbývá nároku na vrácení peněžních prostředků z této transakce pouze v případě, že neautorizovanou platební transakci oznámil svému poskytovateli platebních služeb opožděně v důsledku svého úmyslného jednání nebo hrubé nedbalosti.

72 Je na předkládajícím soudu, který je jediný příslušný k posouzení skutkových okolností, aby posoudil, zda tomu tak je v případě každého z výběrů dotčených ve věci v původním řízení, jelikož tento článek 58 se výslovně týká oznamování jednotlivých platebních transakcí.

73 V posledně uvedeném ohledu je s přihlédnutím ke skutečnostem uvedeným předkládajícím soudem a shrnutým v bodech 22 až 26 tohoto rozsudku třeba dodat, že podle čl. 59 odst. 2 směrnice 2007/64 platí, že pokud uživatel platebních služeb popírá autorizaci provedené platební

transakce, použití platebního prostředku zaznamenané poskytovatelem platebních služeb nemusí být samo o sobě postačující pro prokázání, zda daná platební transakce byla plátcem autorizována nebo zda se plátce dopustil podvodu nebo zda z důvodu hrubé nedbalosti nebo úmyslně nesplnil jednu nebo více svých povinností podle článku 56 této směrnice. Kromě toho bod 33 odůvodnění této směrnice mimo jiné upřesňuje, že při posuzování možné nedbalosti na straně uživatele platebních služeb by se mělo přihlédnout ke všem okolnostem a že důkazy a stupeň údajné nedbalosti by se měly hodnotit podle vnitrostátních právních předpisů.

74 Mezi podmínky uvedené v čl. 61 odst. 2 směrnice 2007/64 však patří „hrubá nedbalost“ na straně plátce, a sice, jak rovněž uvedla generální advokátka v bodě 65 svého stanoviska, závažné porušení povinnosti řádné péče. Kromě toho, jak bylo konstatováno v bodě 39 tohoto rozsudku, je třeba vzít v úvahu okolnosti, v nichž se plátce nachází. S výjimkou případů podvodného jednání na straně plátce a s výhradou případného použití čl. 51 odst. 1 směrnice 2007/64 mu například nelze vytýkat, že svému poskytovateli platebních služeb „okamžitě“ neoznámil, že zjistil neautorizovanou platební transakci, která vyplývá z použití ztraceného nebo odcizeného platebního prostředku nebo ze zneužití nebo neautorizovaného použití takového prostředku.

75 Kromě toho článek 61 směrnice 2007/64 obsahuje upřesnění ohledně rozsahu ztrát, které případně musí plátce skutečně nést, zejména za okolností uvedených v bodě 71 tohoto rozsudku.

76 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že článek 58, čl. 60 odst. 1 a čl. 61 odst. 2 směrnice 2007/64 ve spojení s čl. 56 odst. 1 písm. b) této směrnice musí být vykládány v tom smyslu, že jedná-li se o neautorizovanou platební transakci, která vyplývá z použití ztraceného nebo odcizeného platebního prostředku nebo ze zneužití nebo neautorizovaného použití takového platebního prostředku, a plátce oznámil tuto transakci svému poskytovateli platebních služeb do třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu, tento plátce v zásadě – nejedná-li podvodně – pozbývá nároku na získání účinné nápravy pouze v případě, že tuto transakci oznámil svému poskytovateli platebních služeb opožděně v důsledku svého úmyslného jednání nebo hrubé nedbalosti spočívající v závažném porušení povinnosti řádné péče.

K třetí otázce

77 Předkládající soud pokládá svou třetí otázku pro případ, že by na první otázku bylo odpovězeno tak, že plátce pozbývá nároku na získání nápravy, pokud svému poskytovateli platebních služeb neautorizovanou platební transakci neoznámil neprodleně po jejím zjištění, ačkoli mu ji oznámil do třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu.

78 I když byla tato první otázka v podstatě zodpovězena kladně, je tato odpověď, jak vyplývá z bodů 52 až 55 tohoto rozsudku, podmíněna různými skutečnostmi, a zejména, jak vyplývá z analýzy druhé otázky, skutečností, že nejednal-li plátce podvodně a neautorizovaná platební transakce byla uskutečněna v návaznosti na ztrátu, odcizení, zneužití nebo neautorizované použití jeho platebního prostředku, má se za to, že plátce, který svému poskytovateli platebních služeb oznámil neautorizovanou platební transakci do třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu, učinil oznámení svému poskytovateli platebních služeb o zjištěné transakci opožděně pouze tehdy, bylo-li jeho prodlení úmyslné nebo výsledkem hrubé nedbalosti.

79 Kromě toho je na předkládajícím soudu, aby posoudil a kvalifikoval skutkové okolnosti, jež jsou před ním projednávány, zejména s ohledem na upřesnění poskytnutá v bodech 73 a 74 tohoto rozsudku.

80 Tuto třetí otázku je tedy třeba přeformulovat, aby bylo přihlédnuto k odpovědi na první a druhou otázku.

81 Je tedy třeba mít za to, že podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 58, čl. 60 odst. 1 a čl. 61 odst. 2 směrnice 2007/64 ve spojení s čl. 56 odst. 1 písm. b) této směrnice vykládány v tom smyslu, že jedná-li se o za sebou následující neautorizované platební transakce, které vyplývají z použití ztraceného nebo odcizeného platebního prostředku nebo ze zneužití nebo neautorizovaného použití takového platebního prostředku, a plátce sice dodržel lhůtu třinácti měsíců ode dne odepsání částek těchto transakcí z účtu, avšak zčásti tyto transakce svému poskytovateli platebních služeb oznámil opožděně v důsledku svého úmyslného jednání nebo hrubé nedbalosti, pozbývá tento plátce nároku na náhradu všech ztrát vzniklých v důsledku těchto transakcí.

82 Pokud jde v tomto ohledu o znění těchto ustanovení, je třeba připomenout, že podle čl. 60 odst. 1 směrnice 2007/64 nese odpovědnost za ztráty vzniklé v důsledku neautorizovaných platebních transakcí v zásadě poskytovatel platebních služeb. Podle čl. 61 odst. 2 této směrnice, jehož znění již bylo připomenuto v bodě 63 tohoto rozsudku, však plátce nese „veškeré“ ztráty plynoucí z neautorizovaných platebních transakcí, pokud „vznikly“ mimo jiné proto, že úmyslně nebo z hrubé nedbalosti nesplnil svou oznamovací povinnost vyplývající z čl. 56 odst. 1 písm. b) této směrnice, a v tomto případě se nepoužije maximální částka 150 eur uvedená v odstavci 1 tohoto článku.

83 Znění tohoto čl. 61 odst. 2 tedy zakotvuje příčinnou souvislost mezi jednáním plátce na jedné straně a vzniklými ztrátami, jejichž nápravu nebude moci získat, na straně druhé.

84 Kromě toho z odpovědi na druhou předběžnou otázku vyplývá, že otázka, zda oznámení učiněné na základě článku 58 směrnice 2007/64 za takových okolností, jako jsou okolnosti uvedené v čl. 61 odst. 2 ve spojení s čl. 56 odst. 1 písm. b) této směrnice, musí být považováno za oznámení skutečně opožděné, se posuzuje samostatně pro každou transakci.

85 Z toho plyne, že i v případě opakovaně uskutečňovaných neautorizovaných platebních transakcí, které všechny vyplývají z téže ztráty, téhož odcizení nebo zneužití předmětného platebního prostředku, může plátce pozbýt nároku na získání nápravy pouze v případě transakcí, které svému poskytovateli platebních služeb oznámil opožděně v důsledku svého úmyslného jednání nebo hrubé nedbalosti.

86 Tento doslovný výklad je podpořen nejen skutečností, že čl. 61 odst. 2 směrnice 2007/64 představuje výjimku ze zásady stanovené v čl. 60 odst. 1 této směrnice, a musí být tedy vykládán restriktivně, ale rovněž kontextem, do něhož jsou ustanovení uvedená v bodě 81 tohoto rozsudku zasazena.

87 Podle odstavce 4 tohoto článku 61 totiž plátce nenese žádné finanční následky vyplývající z použití ztraceného, odcizeného nebo zneužitého platebního prostředku po oznámení podle čl. 56 odst. 1 písm. b), s výjimkou případů, kdy jednal podvodně. Navíc odstavec 5 uvedeného článku 61 stanoví, že pokud poskytovatel platebních služeb neposkytne vhodné prostředky, aby bylo možno ztrátu, odcizení nebo zneužití platebního prostředku kdykoli oznámit, jak požaduje čl. 57 odst. 1 písm. c), nenese plátce za finanční následky vyplývající z použití tohoto platebního prostředku odpovědnost, s výjimkou případů, kdy jednal podvodně. Obě tato ustanovení potvrzují, že plátce nemůže nést odpovědnost za ztráty, kterým nemohl zabránit.

88 Uvedený doslovný výklad je rovněž podpořen cíli sledovanými směrnicí 2007/64. V tomto ohledu je třeba uvést, že požadavek příčinné souvislosti mezi jednáním plátce a ztrátami, které mu vznikly a jejichž náhradu nemůže od svého poskytovatele platebních služeb získat, je v souladu s vyvážením zájmů uživatelů platebních služeb a poskytovatelů platebních služeb, jak je provedl unijní normotvůrce v této směrnici. Tento požadavek totiž tím, že činí odpovědným uživatele platebních služeb, jej v souladu s body 31 a 32 odůvodnění uvedené směrnice motivuje k tomu, aby neodůvodněně neoddaloval oznamování zjištěných neautorizovaných platebních transakcí svému poskytovateli platebních služeb. Stejně tak je tímto požadavkem poskytovatel platebních služeb motivován k plnění svých povinností, aby tento uživatel byl s to takové transakce zjistit.

89 Uvedený požadavek kromě toho umožňuje zaručit užitečný účinek jak čl. 51 odst. 1 směrnice 2007/64, tak jejího čl. 61 odst. 3. Zaprvé totiž ponechává stranám možnost, není-li uživatelem platebních služeb spotřebitel, dohodnout se mimo jiné na tom, že se článek 61 této směrnice nepoužije, nebo se dohodnout na odlišné lhůtě, než stanoví článek 58 této směrnice, a přijmout tak odlišnou úpravu rozdělení odpovědnosti, která případně méně chrání uživatele platebních služeb, kteří nejsou spotřebiteli. A zadruhé zachovává možnost, kterou čl. 61 odst. 3 uvedené směrnice dává členským státům, snížit odpovědnost plátce uvedenou v odstavcích 1 a 2 tohoto článku 61, pokud nejednal podvodně nebo s úmyslem nesplnit své povinnosti podle článku 56 téže směrnice, zejména, jak uvádí bod 34 odůvodnění této směrnice, s cílem zachovat stávající úroveň ochrany spotřebitele a podpořit důvěru v bezpečné používání elektronických platebních prostředků.

90 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na třetí otázku odpovědět tak, že článek 58, čl. 60 odst. 1 a čl. 61 odst. 2 směrnice 2007/64 ve spojení s čl. 56 odst. 1 písm. b) této směrnice musí být vykládány v tom smyslu, že jedná-li se o za sebou následující neautorizované platební transakce, které vyplývají z použití ztraceného nebo odcizeného platebního prostředku nebo ze zneužití nebo neautorizovaného použití takového platebního prostředku, a plátce sice dodržel lhůtu třinácti měsíců ode dne odepsání částek těchto transakcí z účtu, avšak zčásti tyto transakce svému poskytovateli platebních služeb oznámil opožděně v důsledku svého úmyslného jednání nebo hrubé nedbalosti, tento plátce v zásadě pozbývá nároku na náhradu pouze těch ztrát, jež vyplývají z transakcí, které svému poskytovateli platebních služeb oznámil opožděně v důsledku svého úmyslného jednání nebo hrubé nedbalosti.

K nákladům řízení

91 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

1) Článek 58 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje směrnice 97/5/ES,

musí být vykládán v tom smyslu, že

uživatel platebních služeb v zásadě pozbývá nároku na získání nápravy, pokud svému poskytovateli platebních služeb neoznámil neautorizovanou platební transakci neprodleně po jejím zjištění, přestože mu ji oznámil do třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu.

2) **Článek 58, čl. 60 odst. 1 a čl. 61 odst. 2 směrnice 2007/64 ve spojení s čl. 56 odst. 1 písm. b) této směrnice**

musí být vykládány v tom smyslu, že

jedná-li se o neautorizovanou platební transakci, která vyplývá z použití ztraceného nebo odcizeného platebního prostředku nebo ze zneužití nebo neautorizovaného použití takového platebního prostředku, a plátce oznámil tuto transakci svému poskytovateli platebních služeb do třinácti měsíců ode dne odepsání částky z účtu, tento plátce v zásadě – nejedná-li podvodně – pozbývá nároku na získání účinné nápravy pouze v případě, že tuto transakci oznámil svému poskytovateli platebních služeb opožděně v důsledku svého úmyslného jednání nebo hrubé nedbalosti spočívající v závažném porušení povinnosti řádné péče.

3) **Článek 58, čl. 60 odst. 1 a čl. 61 odst. 2 směrnice 2007/64 ve spojení s čl. 56 odst. 1 písm. b) této směrnice**

musí být vykládány v tom smyslu, že

jedná-li se o za sebou následující neautorizované platební transakce, které vyplývají z použití ztraceného nebo odcizeného platebního prostředku nebo ze zneužití nebo neautorizovaného použití takového platebního prostředku, a plátce sice dodržel lhůtu třinácti měsíců ode dne odepsání částek těchto transakcí z účtu, avšak zčásti tyto transakce svému poskytovateli platebních služeb oznámil opožděně v důsledku svého úmyslného jednání nebo hrubé nedbalosti, tento plátce v zásadě pozbývá nároku na náhradu pouze těch ztrát, jež vyplývají z transakcí, které svému poskytovateli platebních služeb oznámil opožděně v důsledku svého úmyslného jednání nebo hrubé nedbalosti.

Podpisy